

STEGVIST

Mimers trapp vid KTH Campus i Stockholm har blivit både en ny entré och en mötesplats där stenarbetena binder samman och löser upp gränser mellan platsens geografi och arkitektur.

TEXT **PETER WILLEBRAND** FOTO **PIA ENGLUND & NEJRA LAGUMDZIJA**

KTH Campus i Stockholm har vuxit snabbt. Nya högskolor har integrerats och studentbostäder tillkommit. Den förändrade miljön ställer krav på nya flöden och stråk som både öppnar campusområdet i flera riktningar och väver samman det med stadsbilden.

Nya Mimers trapp vid Osquars backe är ett exempel på en av dessa satsningar som ska öka tillgängligheten och förbättra flödet. I praktiken utgör den monumentala granittrappan, som ersätter den tidigare länkbyggnaden ritad av Per Ahrbom, både en helt ny entré och en mötesplats. I sitt breda, flacka utförande stärker den också förbindelsen mellan Mimers plats, Alfvénsalen och Nationalstadsparken.

Landskapsarkitekt Pia Englund på Tengbom har tillsammans med kollegorna Nejra Lagumdzija och Hannah Marschall ansvarat för omgestaltningen. Trion har tillfört platsen flera moderna element, samtidigt som historien hela tiden är närvarande.

– Det fanns ett behov av en designinriktad grupp. Den gamla länkbyggnaden var i dåligt skick men hade också ett kulturhistorisk värde, säger Pia Englund.

Den tidigare trappans ”problematik” blev inte minst tydlig när Barack Obama besökte Stockholm år 2013. Han skulle slussas in på området via den tränga och anspråkslösa entrén, som stod i dålig samklang med borggården och de magnifika byggnader som väntade innanför.

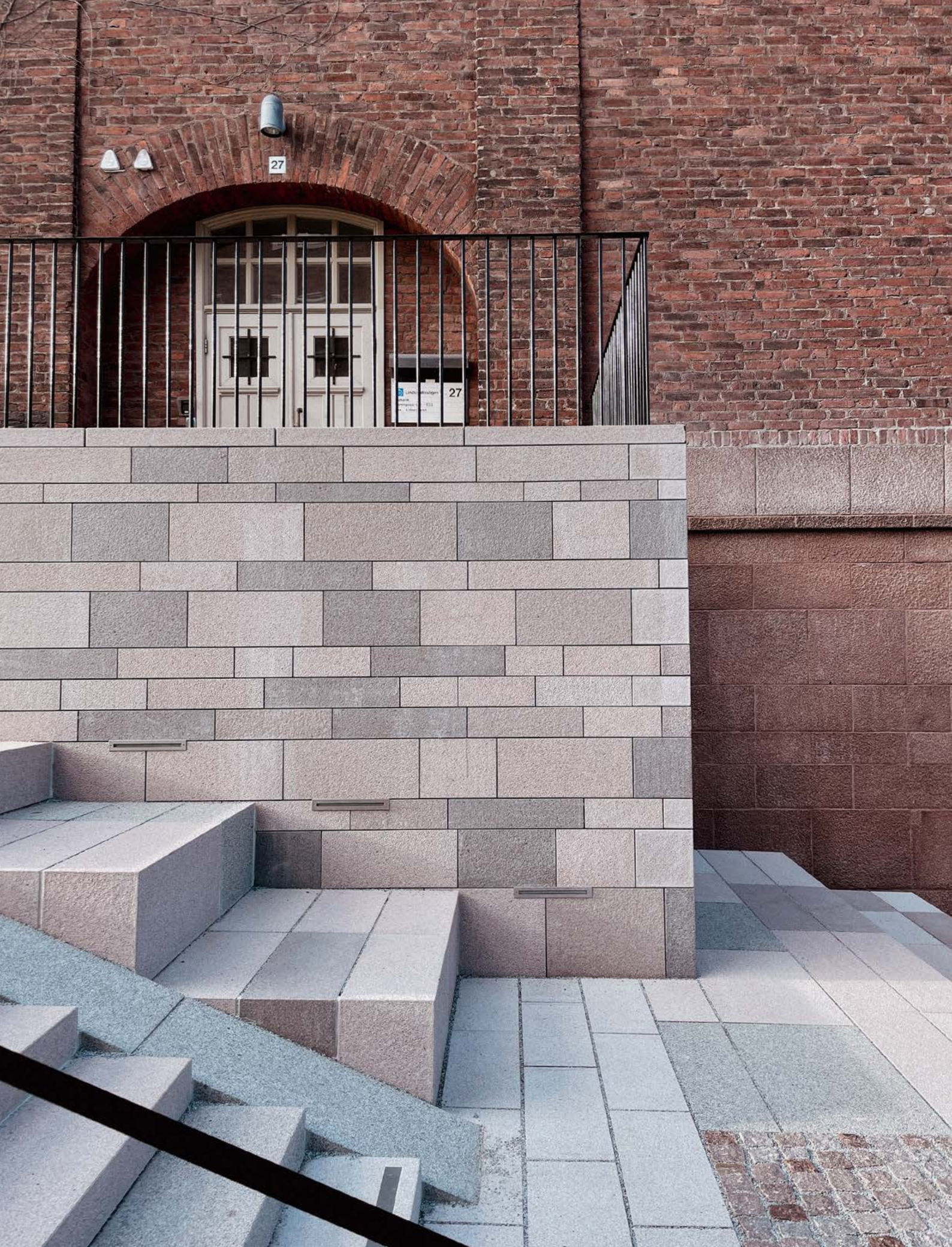
– Vi hade workshoppar om trappans syfte, hur den till exempel skulle kunna kombineras med gradänger på bästa sätt.

I uppdraget från Akademiska Hus låg också att trappan skulle fungera som en plats att uppehålla sig på.

– Vi skissade på ett förslag som innefattade både trä och grönska, men det skalades bort på grund av skötsel aspekter. I stället landade vi i en ren trappa i sten, vilket är en utmaning i sig när man vill skapa en kvalitativ upplevelse. Det riskerar att falla platt om man inte lyckas framhäva materialets karaktär, säger Nejra Lagumdzija.

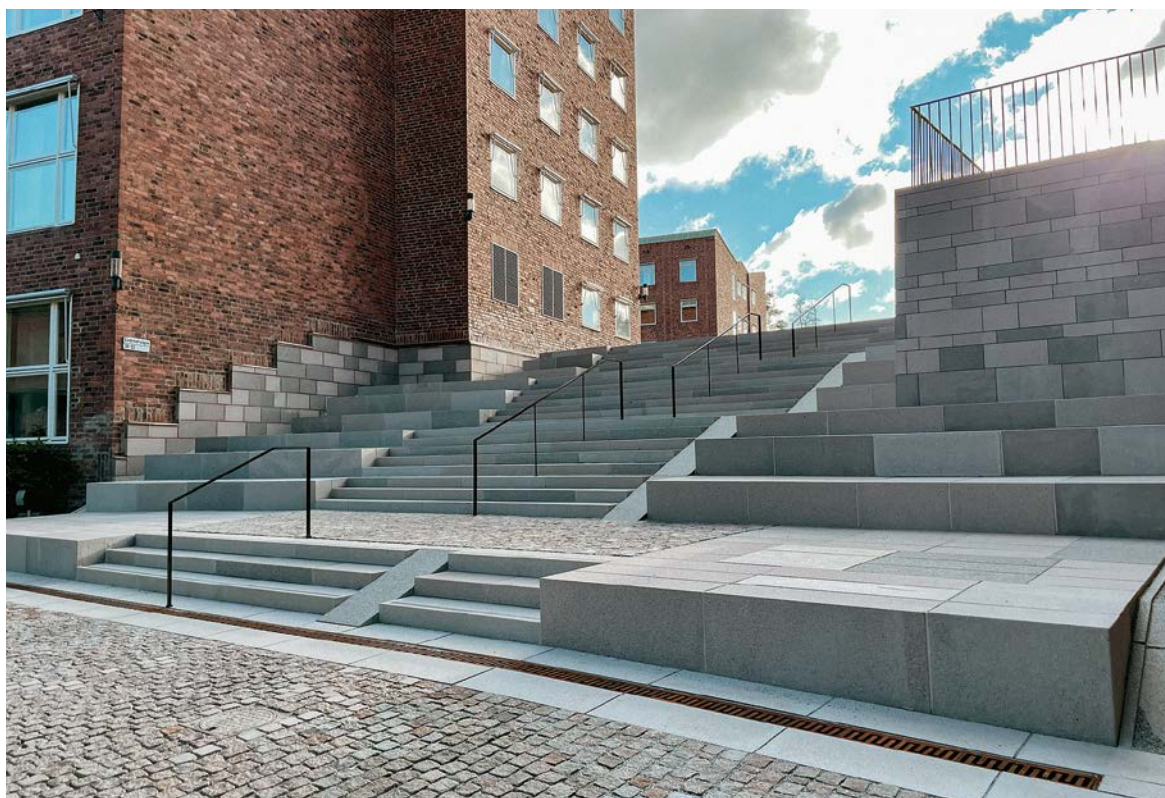
Hannah Marschall understryker den nya trappans roll som ett naturligt ”campustråk”.

27

27
Landskroningen
Kungälv
Kungälv Kommun

– Den utgör både en nod och en mötesplats, och vi diskuterade mycket hur vi skulle lösa de funktionerna.

Ljusdesignern Jacob Östlund knöts till projektet för att mötesplatsen skulle bli levande och upplyst över hela dygnet.

ARKITEKTONISKT REPRESENTERAR KTH olika epoker som nationalromantik, modernism etc, signerade av arkitekter som Erik Lallerstedt, Nils Ahrbom och Gunnar Henriksson.

– Det ligger ett stort detektivarbete bakom kartläggningen av den sten som har använts på platsen. Graden av detaljrikedom och bearbetningar har varierat genom åren. Vi har fotat av mycket och tagit in stenprover för hitta den rätta röda färgen, säger Pia Englund.

Mimers trapp är uppbyggd av både nyproducerad och återanvänd svensk granit. Arkitekterna Bosse Ericsson och Henke Gustavsson vid Ahrbom och Partners var, tillsammans med byggnadsantikvarien Claes Reichmann, involverade för att se till att stenen återanvändes i huvudbyggnadens sockel.

– Det ställdes väldigt höga krav på socklarnas tillverkning. Att kunna återanvända den röda och grovt pikhamrade graniten var mycket viktigt. Det går inte

Projekt: Mimers Trapp.

Beställare: Akademiska Hus, KTH Campus Stockholm.

Landskapsarkitekt: Pia Englund, Nejra Lagumdžija, Hannah Marshall m fl, Tengbom.

Stenleverantör: Hallindens Granit m fl.

Stenentreprenör: Valter Eklund, Lestra m fl.

Stenkonsult: Christer Kjellén, Stenutveckling Nordiska.

att utföra samma hantverksmässiga arbete i dag. Sockelmönstret har också blivit väldigt starkt. Det står för ett evighetsperspektiv, något som åtminstone ska hålla i hundra år, säger Pia Englund.

NYA MIMERS TRAPP blottar fasaderna mer än tidigare.

– Det ligger ett stort finlir bakom restaureringen av fasaderna, just för att bevara de kulturhistoriska värdena samtidigt som de blir en naturlig del av trappan, säger Nejra Lagumdžija.

– Vi och arkitekterna talade mycket om hur den återvunna stenen skulle användas. På många sätt är det ett gestaltungsmissigt samarbete. I trappan har vi

till exempel strösslat in den smågatsten som tidigare låg på byggnadens tak.

Stenen på platsen har alltså fått rollen som både modernt tillägg och sammanbindande element, i allt från epoker till detaljer. Bearbetningarna, som krysshamrad och flammad, gör platsen och trappan väldigt levande, lite som en palett av kulörer där varje nyans har ett syfte.

PLATSENS MÅNGA RIKTNINGAR och vinklar har testat materialets möjligheter.

– Vinkelspelet var den stora konceptuella utmaningen på skisstadiet, säger Hannah Marshall.

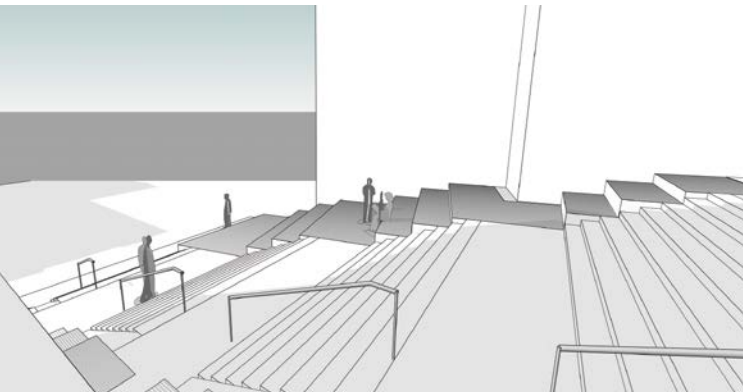
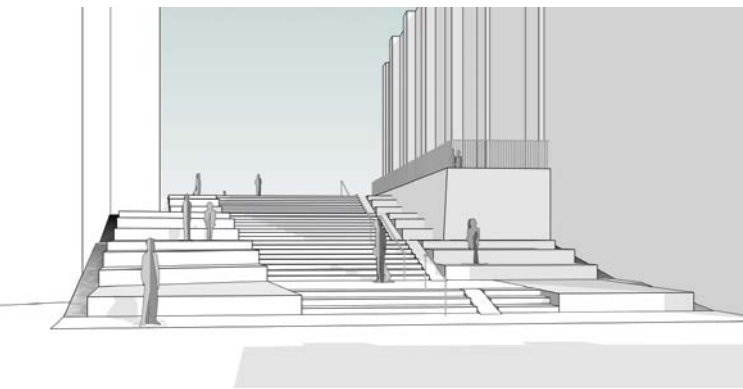
Huvudbyggnadens lutande stävpelare är ett element som återkommer i till exempel trappans gestaltning, med mått och vinklar i hållar som skapar en harmonisk rytm.

– Vi har också en mur som på ena sidan är i exakt vinkel med strävpelarna, men är rak på den andra, säger Pia Englund.

Rent visuellt bidrar det till att lösa upp gränsen mellan trappan och byggnaderna. Entrén blir en större helhet.

– Byggnaden spiller ut på platsen, säger Nejra Lagumdžija.

Trappan har även en logistisk uppgift att lösa. Nejra Lagumdžija visar en bild där den speglar de omgivande bygg-

nadernas vinklar och samtidigt leder besökare vidare, mot olika destinationer på området, i ett slags osynligt filsystem.

– Trappans trattform gör att det blir naturliga gångstråk.

TRION ÅTERKOMMER TILL de tekniska utmaningarna i projektet har inneburit, inte minst i detaljer som lutande runda hörn och rännor i olika vinklar.

– Det har varit ovärderligt att ha en stenkonsult som Christer Kjellén vid vår sida, säger Pia Englund.

Vissa val är okonventionella, som att kramla terrassens hållar utan fog.

– Det ger en annan skärpa till stenens skiftningar och när solen ligger på får man fram skuggningar.

Hannah Marschall understryker att inget har lämnats åt slumpen.

– Varena sten är måttfatt och har ett eget littera. Dethar varit fascinerade att komma så på djupet med material som man annars aldrig får tillfälle till.

– Att ha fått gå "all in" på det hantverksmässiga och testa gränser har gett nya kunskaper att ta med in i framtida projekt. Vi är stolta över att kunna ta projektet hela vägen från första skiss till projektering in i minsta detalj, från fogar till bearbetningar, säger Nejra Lagumdžija. ■

▲
Vyer ur Tengboms arbetsmodell.
Överst: Mimers trapp sedd från Osquars backe.
Nederst: trappan från terrassen vid Lindstedtsvägen.

Obeliskan

Ett unikt projekt där vi monterat en obelisk, vilket vi nog bara får uppleva en gång under vår verksamma tid.

**NÄRKE
STEN**

www.narkestens.se

